

1944-45

Zápis ve škol. roce 1944 - 45 byl proveden 14. a 15. července a dodatečný 5. září 1944.

Vyučování započalo 5. září.

Ve škol. roce 1944/45 je škola organisována jako osmitřídni s 8 postupnými ročníky (7 tř. def., 1 zat., 2 def. pobočky a 4 zat. pobočky, celkem 14 tříd, pomocná má 1 def. třídu a 1 zat. pobočku.

Umístění tříd: Ve škol. budově čp. 129 v přízemí byly v pravém křídle: 4.b (5.), 2.b (6.), 1.a (7), 3.b (8), 5.a (9); v levém křídle: 1.b (4), 2.a (3), 4.a (2), 7. tř. (1). V 1. poschodí v pravém křídle 3.a (8), 6.a (7). V budově čp. 179 jsou obě pomocné v č. 10 (střídavé vyučování) a 5.b v č. 11. Č. 12 má potravinová komise.

V budově čp. 371 (Učit. dům) je 8. tř. a kuchyň pro obě školy.

Vyučovací hodiny:

V tomto škol. roce je oddělení něm. jazyka v II. - IV. tř. a v VII. tř. Celkem 15 oddělení. Dějepisu se vůbec nevyučuje.

Učitelstvo:

1.a - Jaroslava Slabíková, výpomoc. učitelka

1.b - Vlasta Wágnerová-Nováková

2.b - Josef Maudr, řídící učitel

2.a - Augustina Řeháková, výpomoc. učitelka

3.a - Marie Kopecká, zatímní učitelka

3.b - Marie Kudrnová, výpomocná učitelka

4.a - Ludmila Mašinová, zatímní učit.

4.b - Anna Procházková-Steklá, zat. učit.

5.a - Jaroslav Vrt'átko, zatímní učitel

5.b - Zdeněk Kubasa, učit. čekatel

6.a - Václav Novák, výpomoc. učitel

7. tř. - Vladimír Čáp, zatímní učitel

8. tř. - Hedvika Tarabová-Roušarová, výpomoc. uč.

I. pomocná - Jiří Teplý, zatímní učitel

II. pomocná - Eduard Weber, zatímní učitel

Jazyku německému vyučují Božena Hájková-Faitová a Zdeňka Chytráčková.

Ručním pracím dívčím věnuje Vlasta Jandovská, 20 hod., 6 hod. ve Strašnicích a Marie Cucová 20 hod., 6 hod. v Záběhlicích.

Nábož. řím.-kat. vyučuje Václav Průša 20 hod. ve 12 odděleních. Českomoravskému Marie Bubnová 4 hodiny ve 2 odděl. a československému Pavel Janeczek, farář, 2 hod. společně s hlavní školou v 1 oddělení.

Správcové kabinetů a knihoven:

Kabinet č. I. Jaroslav Vrt'átko, č. II. Vlasta Wágnerová a č. III. Václav Novák. Učit. knihovny Marie Kopecká, žákovská Marie Kudrnová.

Altstofflehrerem je Jarmila Slavíková, výp. učitelka, sběr léčivých rostlin Augustina Řeháková a spoření Zdeněk Kubasa.

Počet žactva a náboženského vyznání:

třída	oddělení	Počet dětí	Náboženství					
			Ř.-k.	Českom.	Českoslo.	Evang.	jiné	Bez vyz.
1.	A	44	39	5	-	-	-	-
	B	43	36	5	2	-	-	-
2.	A	42	33	6	-	-	-	2
	B	41	31	6	-	-	-	4
3.	A	41	33	6	-	-	-	2
	B	41	37	3	-	-	-	1

4.	A	46	37	5	-	-	-	-
	B	45	38	5	-	-	-	2
5.	A	32	26	3	1	-	-	2
	B	30	26	2	-	-	-	2
6.	A	32	25	4	-	-	-	2
	B	30	25	4	1	-	-	-
7.		42	35	3	-	-	-	4
8.		26	17	5	1	-	-	3
I.	Pomoc.	12	11	-	-	-	-	1
II.	Pomoc.	11	10	1	-	-	-	-

Dne 13. 9. byli válečně nasazeni:

Vilém Hák - Jiří Teplý - Eduard Weber do Štěchovic.

Vladimír Čáp a Václav Novák do tunelu na Vinohradech.

Václav Průša do Vysočan.

Jaroslav Vrťátko onemocněl nervově ischiasem a nemoc potrvá asi 2 měsíce.

Václav Novák byl vrácen pracovnímu úřadu a tam byl doporučen fysikátu na zdravotní dovolenou.

Vyučování zařízeno takto:

Spojení VII. + VIII. tř. - Hed. Tarabová

Spojení VI.a + VI.b - Zdeňka Chytráčková

Spojení V.a + V.b - Zdeněk Kubasa

Spojené pomocné třídy - Božena Hájková

Německému jazyku se nevyučuje v odděleních.

Nábož. řím.-kat. vyučuje ctihodná sestra Marie Baromea Vejsová.

V měsíci září sebráno celkem 1 528 kg (4 757 bodů) odpadových hmot.

Říjen:

Václav Novák byl vrácen prac. úřadu a byl od 26. 9. do 10. 10. nemocen a od 10. 10. do 26. X. měl zdravotní dovolenou. Fysikátem byl uznán pro kancelářskou práci a dne 31. X. nastoupil službu na školské úřadovně.

Jaroslav Vrťátko byl od 14. 9. do 18. X. nemocen a od 18. do 30. 11 má zdravotní dovolenou.

Učit. dom. nauk Marie Cucová dne 2. X. onemocněla v Lysé n./L. a dne 13. 10. převezena na spálu do nemocnice v Motole.

Učit. dom. nauk Vlasta Jandovská byla nemocná od 18. 10. do 2. 11. Obě měly býti nasazeny 10. a 12. t. m. ale povolávání žen bylo zatím zrušeno.

V měsíci říjnu vyučovaly ruč. pracím třídní učitelky. Vaření se nevyučovalo.

Dne 30. X. byl nasazen k fy. Traniček do Vysočan zat. uč. Zdeněk Kubasa. Třídnictví převzala kol.

Řeháková a vyučuje tam jazyku vyučovacímú a počtům.

Od 16. X. do 5. XI. byl mimořádný sběr starého papíru.

Dne 17. X. navštívil zdejší školu pan zemský inspektor Picka.

V měsíci říjnu bylo na škole sebráno 2 279,5 kg a (6 909,5 bodů) odpadových hmot.

Listopad:

Od 20. X. bylo pro nedostatek dříví zavedeno polodenní vyučování. St tříd se střídá s hlavní školou v 1. poschodí a šest tříd v přízemí.

Při mimořádném sběru starého papíru bylo společně s hlavní školou sebráno 6 q.

Prosinec:

Dotace pro rok 1944:

Ruční práce výchovné K 533

Pro potřebu nemajetných žáků „ 1 635

Pro ženské ruční práce „ 532

Na vyučovací pomůcky „ 762

Na učitelskou knihovnu	„ 141
Na žákovskou knihovnu	„ 679
Výměrky pro rok 1944:	
Pro ředitelnu a třídy	K 922
Na menší opravy	„ 408
Na inkoust pro žáky	„ 451
Na vaření	„ 2 219
Na školní výlety	„ 267
Na školní lékárníčku	„ 50
	8 599

Dotace od školské úřadovny:

Na učební pomůcky	K 700.-
Na žákovskou knih.	„ 50.-
	750
	K 9 349

Všechny dotace i výměrky byly řádně vyčerpány. Vyúčtování dotací bylo odesláno mag. úřadovně ve Vršovicích, vyúčtování výměrků bylo schváleno v učit. poradě a dne 19. 12. 1944 uloženo ve školním archivu.

Rodičovské sdružení podělilo v tomto roce:

7 dětem šaty, 30 dětem kabáty, 8 dětem obleky a 3 po 3 m barchetu v celkové ceně 22.150 K.

Péče o mládež ve Vršovicích podělila sama:

7 dětem kabáty, 6 dětem obleky a 3 šaty v celkové ceně K 7 370.- . Kromě toho podarovalo 16 dítek obec. školy a všechny děti obou pomoc. tříd knihami, hračkami a perníkem.

1.A a 4.B uspořádaly dne 18. 12. besídku pro rodiče svých žáků.

Sběr v prosinci celkem 1 185 kg a 3 807 bodů.

Leden:

Výn. školní úřadovny 660 - VI ze dne 8. I. 1945 byly vánoční prázdniny prodlouženy a jednou týdně (v pátek) se dětem rozdávaly úkoly.

Zat. učitel Jaroslav Vrt'átko oznámil další trvání nemoci a stav učitelstva je jako v prosinci.

Sběr v lednu 1 153 kg a 3 769 bodů.

Únor:

Po celý měsíc nebylo vyučování a žákům se dvakrát týdně rozdávaly úkoly. Sběr: 970.5 kg, 2 942.5 bodů.

Březen:

Od 8. do 20. III. byla škola zabrána Wehrmachtem a zbyly jen 4 třídy. Sedm tříd zůstalo zabráno. Po celý měsíc se rozdávaly úkoly dvakrát týdně.

Šestiletého výročí zřízení prot. Č. a M. bylo vzpomenuo třídními učiteli v jednotlivých třídách podle věkového stupně. Společná oslava se nemohla konati, poněvadž by se 550 dětí do jedné třídy nevešlo.

Dne 1. III. byl přeložen do Plaňan u Kolína kol. Jaroslav Vrt'átko.

Dne 1. III. byla propuštěna výp. učit. a řádová sestra Marie Baromea Vejsová. Vyučování převzal zdejší farní úřad. pro úkoly z náb. si chodí děti do kostela.

Duben:

V měsíci dubnu se pro zvýšené válečné nebezpečí a nálety nevyučovalo a žactvo nedostávalo ani úkolů. Situace politická byla velmi napjata a stále se očekávalo kdy se německá nacistická hydra zhroutí.

Květen:

V tomto měsíci jsme byli přesvědčeni o nezvratném konci. Veškeré zásobování nacistické armády dalo se jen z našich českých zemí, poněvadž ostatní země byly již obsazeny bratrskou rudou armádou a spojenci.

Dne 2. května odmítaly banky i podniky elektrických drah přijímat marky, ale tato akce byla nacisty ještě potlačena.

Dne 4. května počalo občanstvo v Praze zamazávat německé nápisy a Němci se k tomu stavěli překvapeně a dosti pasivně. K večeru ovšem nastala první střelba na Václavském náměstí.

Dne 5. května o 13. hodině počalo českém rozhlase volání o pomoc, kde nacisté vraždili naše zaměstnance. Byl to povel k všeobecnému pražskému povstání. Po sedmi tak krutých letech se český národ pozvedl k odplatě proti zločinným okupantům. Beze zbraní, jen s holýma rukama vrhali se čeští lidé na Němce a tak s neutuchajícím nadšením pokračovala revoluce velmi zdárně.

V obou budovách školních byli před revolucí usazeni v některých místnostech němečtí vojáci železničního pluku.

V sobotu 5. května a v neděli 6. května byl z hlav. budovy učiněn zajatecký tábor. Brzy byly třídy v 1. posch. přeplněny německými vojáky, kteří byli donuceni vzdáti se našim statečným revolučním gardistům, většinou mladým chlapcům od 17 do 25 let, poněvíc žákům naší školy. Ředitelna se proměnila v kancelář velitele zajateckého tábora a sousední budova se stal shromaždištěm civilních osob zajištěných. (Němců, zrádců a pomahačů.) zvláštní pozornosti musely věnovati strážce učebně č. 6, v níž byli internováni zajatí němečtí důstojníci (7 mužů) kteří v kritických chvílích, kdy nad budovou kroužilo německé turbinové letadlo, číhali jen na okamžik, aby se postavili v čelo svých vojáků a zvedli vzpouru. Na štěstí se situace den ze dne lepšila v náš prospěch což Němci záhy vycítili a zkrotli. V místnosti č. 7 bylo umístěno asi 180 mladistvých Rakušanů. Přes ostrou výstrahu, aby všichni odevzdaly všechny zbraně, byla druhý den ráno při nové prohlídce nalezena u jednoho z nich nabitá pistole; trest byl až přespříliš mírný - ostrá dűtka. Poněvadž sborovna byla záhy civilisty přeplněna a rovněž třídy již přílivu vojáků nestačily, byl zajatecký tábor po několika dnech přemístěn do filmových atelierů „Host“. Tím se škola těchto nevítaných hostů zbavila.

Dne 9. května, zásluhou maršála Stalina a slavné rudé armády byly české země osvobozeny od krvelačných okupantů a tisíciletý boj Slovanstva a germanstvem je na dalších tisíce let skončen.

Muž z lidu a opravdový demokrat dokazal splniti tužbu veškerého Slovanstva. V dalších letech budou jistě slovanské národy žiti v nejlepším přátelském styku a vždy se budou opíratí o nejsilnější větev - ruský národ. i západním mocnostem odpustíme jednání v r. 1938 učinili tak jistě jedině z veliké nouze - a navážeme s nimi nepřátelštější styky.

Národ náš je navždy osvobozen od germánů a české země budou vyčištěny od zrádců a česká půda, která byla našim předkům uloupena, vrátí se opět do rukou českých.

Dne 11. května navrátila se do vlasti vláda s panem ministerským předsedou Z. Fierlingrem a dne 16. května uvítala jásající Praha svého milovaného presidenta p. Dr. Eduarda Beneše, který povedw republiku k dalšímu rozkvětu v duchu demokracie Masarykovy.

Ze zdejšího učitelstva účastnila se revolučních bojů:

1. Josef Kříž, podporučík v záloze
2. Václav Novák, četař aspirant a
3. Vladimír Čáp, četař aspirant.

Učitelský sbor byl velmi spolehlivý. Při veškerém útlaku a nacistických nařizeních byl mezi učitelstvem i žactvem udržován zdravý národní duch s vírou, že naše spravedlivá věc zvítězí.

Po všechna léta od roku 1942 byli fungováni žáci pro potřebný počet tříd, aby byli zachráněni učitelé před nasazováním.

V posledním školním roce 1944 - 45 bylo v šestých třídách fingováno 12 žáků a v pátých osm žáků, tím byli zachráněni 2 učitelé.

Třídni výkazy byly vedeny pouze v jazyce českém.

Po revoluci se konaly přípravy k vyučování. Odstraněny všechny nacistické věci a německé nápisy. Učebnice byly zatím ponechány.

Vyučování v květnu nebylo, poněvadž byla škola zabrána revoluční gardou.

Slavnostní zahájení vyučování a zároveň oslava 61. narozenin pana presidenta Budovatele provedena byla v místní sokolovně 1. června 1945 o 10. hod. dopolední s pořadem:

1. proslov správce školy
2. pan president Beneš (pí. Procházková)

3. báseň - žák 4.B J. Bauer
4. pan maršál Stalin (pí. Řeháková)
5. obrázek z Ruska (pí. Kopecká)
6. báseň - žák 3.B Klouda
7. hymny

Školní místnosti byly řádně desinfikovány a pravidelné vyučování započato 4. června 1945. 6.a s 30 žáky, 6.b s 29 žáky, 7. třída se 40 žáky a 8. třída s 24 žáky přešly na měšťanskou školu. Z učitelů s uvedenými žáky přešli V. Hák, V. Novák, Frant. Moravec a Hedvika Tarabová-Roušarová. Vojenskou službu vykonávají: Josef Kříž, Eduard Weber a Vladimír Čáp. Zdeňka Chytráčková vykonává službu u Červeného kříže v Litoměřicích.

Dne 21. VI. vzpomenu to popravy českých pánů a konfiskace půdy, která se navrátí opět v ruce české.

Dne 4. VII. zhodnocen význam Mistra Jana Husi pro český národ a jeho dějiny.

Správce kabinetu č. 1 byl Zdeněk Kubasa. Kabinet má čísel inventárních, přírůstek

Správce kabinetu č. 2 byla Ludmila Mašindová, obsahuje 125 čísel, přírůstek 0.

Správce kabinetu č. 3 byla Vlasta Wágnerová, obsahuje 440 čísel, přírůstek 14.

Správce učit. knihovny byla Marie Kopecká, obsahuje čísel, přírůstek

Správce žákovské knihovny byla Marie Kudrnová, obsahuje čísel, přírůstek

Zemědělských prací se zúčastní 94 žáci, do prázdninové osady odjíždí 64 žáci a zotavenou odjíždí 148 žáků.

8 učitelů ze zúčastní žňových prací.

Péči městské rady hl. m. P. byl v době od 11. prosince 44 do 10. července 45 pořádán bezplatný kurs nápravný pro děti nevýřečné ve školní budově v Hostivaři. Kursem prošlo 74 dětí s různými vadami řeči. Vyučovány byly z počátku 2x týdně, v úterý a v pátek, později, když kurs byl několikrát přerušen, vánočními prázdninami, zabráním školní budovy a válečnými i revolučními událostmi - 4x a 5x týdně dle potřeby.

Před zahájením kursu byli svoláni rodiče dětí přihlášených do kursu na informační schůzi, na níž promluvila právkyň kursu Marie Arnoldová-Janoušková o vadách řeči, příčinách a nápravě. Rodičům bylo dovoleno býti přítomnu při vyučování, aby poznali způsob nápravy a sami mohli s dětmi cvičiti a opakovati. Četní rodiče také skutečně s dětmi do kursu docházeli. Dětem se zapisovala docházka, postup cvičení i prospěch do zvláštních sešitků, které byly dány všem žákům. Také uč. sbor s řed. školy sledoval práci v kurse hospitacemi a spolupracoval účinně se správou kursu. K vyučování byla propůjčena trvale sborovna obecné školy po celou dobu trvání kursu.

V I. odd. kursu byl prospěch žactva tento:

Úplné nápravy dosáhlo 31 dětí, t.j. 77.50 %; ostatní pokračovaly v II. odděl. Ze 195 vadných hlásek bylo napraveno 183, tj. 93.90 %.

Ve II. odděl. kursu bylo úplné nápravy dosaženo u 29 dětí t.j. 85.29 %. Nápravy z větší části u 4 dětí, t.j. 11.95 %; neprospěla vůbec 1 žákyně (2.96 %) ze 155 vadných hlásek bylo napraveno 146, t. j. 94.19 %.

I přes velmi nepříznivou dobu válečnou, revoluční a jiné rušivé vlivy, byl prospěch dětí uspokojivý a všechny děti, které řádně kurs navštěvovaly a měly dobrou vůli se naučiti správné výslovnosti, také tohoto cíle skutečně dosáhly. V kursu vyučovala Marie Arnoldová-Janoušková, řídící učitelka, správkyň měst. náprav. kursu. Bydlí v Praze - Spořilově, Jižní XIV. 1927.

Docházka za I., II. pololetí a za celý školní rok 1944/45.

Počet dětí nejmenší	547	386	428
„ „ největší	560	397	449
Počet půldnů	1797	715	2065
„ „ všech	62299	23448	71274
„ nezameškaných	57123	21400	65537
„ zameškaných	5170	2048	5731
„ „ neoml.	6	-	6
Počet nezameš. v %	91.82	91.27	91.95
„ zameš. v %	8.09	8.73	8.04
„ neoml. v %	0.09	-	0.01

Poněvadž se mnoho dětí účastní žňových prací, usnesla se porada, že školní rok se zakončí 12. července 1945.

Josef Maudr
Ř. uč.